

▼B

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (EK)
Nr. 551/2004**

(2004. gada 10. marts)

**par gaisa telpas organizāciju un izmantošanu vienotajā Eiropas
gaisa telpā**

(gaisa telpas regula)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 80. panta 2. punktu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu ⁽²⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu ⁽³⁾,

saskaņā ar Līguma ⁽⁴⁾ 251. pantā noteikto procedūru, ievērojot Samierināšanas komitejas 2003. gada 11. decembrī apstiprināto kopīgo dokumentu,

tā kā:

- (1) Vienotas Eiropas gaisa telpas izveidošanai ir vajadzīga saskaņota pieeja gaisa telpas organizācijas un izmantošanas regulējumam.
- (2) Augtākā līmeņa darba grupas 2000. gada novembra ziņojumā par Eiropas vienotu gaisa telpu ir atzīts, ka gaisa telpa jāveido, jāregulē un stratēģiski jāvada visas Eiropas līmenī.
- (3) Komisijas 2001. gada 30. novembra ziņojumā par vienotas Eiropas gaisa telpas izveidi ir aicināts veikt strukturālu reformu, kas radītu iespējas Eiropā izveidot vienotu gaisa telpu, pakāpeniski arvien vairāk integrējot gaisa telpas pārvaldību un izstrādājot jaunas gaisa satiksmes vadības koncepcijas un procedūras.
- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regulā (EK) Nr. 549/2004, ar ko nosaka pamatu Eiropas vienotās gaisa telpas izveidošanai (pamatregula) ⁽⁵⁾ noteikts vienotās Eiropas gaisa telpas izveidošanas pamats.
- (5) Čikāgas 1944. gada Konvencijas par civilo aviāciju 1. pantā Līgumslēdzējas puses atzinušas, ka “visām valstīm ir pilnīga un ekskluzīva suverenitāte pār gaisa telpu virs to teritorijas”. Šās suverenitātes satvarā Kopienas dalībvalstis, ievērojot attiecīgās starptautiskās konvencijas, gaisa satiksmes vadībai izmanto valsts varas iestādes pilnvaras.
- (6) Visu kategoriju lietotājiem gaisa telpa ir kopīgs resurss, kas elastīgi jāizmanto tiem visiem, nodrošinot godīgumu un caurskatāmību, vienlaicīgi ņemot vērā dalībvalstu drošības un aizsar-

⁽¹⁾ OV C 103 E, 30.4.2002., 35. lpp.

⁽²⁾ OV C 241, 7.10.2002., 24. lpp.

⁽³⁾ OV C 278, 14.11.2002., 13. lpp.

⁽⁴⁾ Eiropas Parlamenta 2002. gada 3. septembra atzinums (OV C 272 E, 13.11.2003., 316. lpp.), Padomes 2003. gada 18. marta kopējā nostāja (OV C 129 E, 3.6.2003., 11. lpp.) un Eiropas Parlamenta 2003. gada 3. jūlija nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta). Eiropas Parlamenta 2004. gada 29. janvāra normatīvā rezolūcija un Padomes 2004. gada 2. februāra lēmums.

⁽⁵⁾ OV L 96, 31.3.2004., 1. lpp.

▼B

dzības vajadzības un saistības, kuras tās uzņēmušās starptautiskajās organizācijās.

- (7) Efektīva gaisa telpas pārvaldība ir pamats gaisa satiksmes pakalpojumu sistēmas jaudas palielināšanai, optimāli ievērojot dažādās lietotāju prasības un panākot iespējami elastīgu gaisa telpas izmantošanu.
- (8) *Eurocontrol* — Eiropas Aeronavigācijas drošības organizācijas — darbība liecina, ka maršrutu tīklu un gaisa telpas struktūru nevar izveidot izolēti, jo katra dalībvalsts ir Eiropas gaisa satiksmes pārvaldības tīkla (*EATMN*) elements gan Kopienā, gan ārpus tās.
- (9) Augšējā gaisa telpā vispārējās nozīmes gaisa satiksmes maršruti pakāpeniski jāizveido arvien vienotāka gaisa telpa; attiecīgi jāizveido saskarnes starp augšējo un apakšējo gaisa telpu.
- (10) Šīs regulas darbības sfērā aptverot dalībvalstu augšējo gaisa telpu Eiropas augšējā lidojumu informācijas reģionā (EUIR), reģionālo grūtību pārvarēšanai jāveicina kopīga plānošana un aeronautikas informācijas publicēšana.
- (11) Gaisa telpas izmantotājiem piekļūšanai Kopienas gaisai telpai un brīvai kustībai tajā ir jāievēro nesalīdzināmi noteikumi. Tā cēlonis ir apstākļi, ka nav saskaņotas gaisa telpas klasifikācijas.
- (12) Gaisa telpas pārstrukturēšanas pamatā neatkarīgi no pašreizējām robežām jābūt ekspluatācijas prasībām. Apspriežoties ar *Eurocontrol* un pamatojoties uz tā tehniskajām konsultācijām, ir jāizstrādā kopīgi vispārīgie principi, pēc kuriem izveidot vienotas gaisa telpas blokus.
- (13) Ir svarīgi izveidot kopīgu saskaņotu gaisa telpas struktūru attiecībā uz maršrutiem un sektoriem, kas izmantojama, pēc vienotiem principiem organizējot gaisa telpu pašlaik un nākotnē, un pēc saskaņotiem noteikumiem izveidot un pārvaldīt gaisa telpu.
- (14) Efektīvi jāīsteno gaisa telpas izmantošanas elastības princips, ir jāoptimizē gaisa telpas sektoru izmantošana, īpaši vispārējās nozīmes gaisa satiksmes maksimuma laikā un augšējā gaisa telpā, dalībvalstīm sadarbojoties attiecībā uz šo sektoru izmantošanu militārajām operācijām un mācībām. Šim nolūkam gaisa telpas elastīgas izmantošanas principa īstenošanai jāpiešķir atbilstoši resursi, ņemot vērā gan civilās, gan kara aviācijas prasības.
- (15) Elastīgas gaisa telpas izmantošanas principa īstenošanai dalībvalstīm jācenšas sadarboties ar kaimiņu dalībvalstīm.
- (16) Civilās un kara aviācijas sadarbības organizācijas atšķirības Kopienā ierobežo vienotu un savlaicīgu gaisa satiksmes vadību un izmaiņu realizāciju. Eiropas vienotās gaisa telpas sekmes ir atkarīgas no efektīva sadarbības starp civilajām un militārajām iestādēm, neskarot dalībvalstu prerogatīvas un pienākumus aizsardzības jomā.
- (17) Jānodrošina militārās operācijas un mācības, ja vienoto principu un kritēriju izmantošana traucē to drošai un efektīvai veikšanai.
- (18) Gaisa satiksmes plūsmu vadības uzlabošanai jārealizē piemēroti pasākumi, lai palīdzētu esošajām struktūrvienībām, ieskaitot *Eurocontrol* Centrālās plūsmas vadības struktūrvienību, nodrošināt efektīvas lidojumu operācijas.
- (19) Ievērojot laika grafiku un veicot attiecīgus pētījumus, ir vēlams augšējai gaisai telpai noteiktos principus attiecināt uz apakšējo gaisa telpu,

▼B

IR PIENĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA
VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

1. pants

Mērķis un piemērošanas joma

1. Pamatregulas darbības jomā šī regula attiecas uz gaisa telpas organizāciju un izmantošanu vienotajā Eiropas gaisa telpā. Šīs regulas mērķis ir veicināt principa par pakāpeniski aizvien vairāk integrētas izmantojamās gaisa telpas izveidošanu saistībā ar kopējo transporta politiku un noteikt kopīgas gaisa satiksmes izveidošanas, plānošanas un vadības procedūras, kas nodrošina tā efektīvu darbību un drošību.
2. Gaisa telpas izmantošana papildina aeronavigācijas pakalpojumus saskaņotā un savietojamā kopumā saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 10. marta Regulu (EK) Nr. 550/2004 par aeronavigācijas pakalpojumu sniegšanu vienotajā Eiropas gaisa telpā (pakalpojumu sniegšanas regula) ⁽¹⁾.
3. Neskarot 10. pantu, šī regula attiecas uz gaisa telpu *ICAO EUR* un *AFI* reģionos, ja dalībvalstu pārziņā ir gaisa satiksmes pakalpojumu sniegšana saskaņā ar pakalpojumu sniegšanas regulu. Dalībvalstis šo regulu var attiecināt arī uz to pārziņā esošo gaisa telpu citos *ICAO* reģionos, ja tās par to informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.
4. Gaisa telpā izveidotie lidojumu informācijas reģioni, uz kuriem attiecas šī regula, ir jāpublicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

II NODAĻA
GAISA TELPAS ARHITEKTŪRA

▼M1

3. pants

Eiropas augšējais lidojumu informācijas reģions (EUIR)

1. Kopiena un tās dalībvalstis cenšas panākt, ka *ICAO* izveido un atzīst vienotu *EUIR*. Šim nolūkam par jautājumiem, kas ir Kopienas kompetencē, Komisija sniedz ieteikumus Padomei saskaņā ar Līguma 300. pantu ne vēlāk kā 2011. gada 4. decembrī.
2. *EUIR* jāplāno, tajā iekļaujot gaisa telpu, kas ir dalībvalstu pārziņā saskaņā ar 1. panta 3. punktu, un tajā var iekļaut arī Eiropas trešo valstu gaisa telpu.
3. *EUIR* izveidošana neierobežo dalībvalstu atbildību par gaisa satiksmes pakalpojumu sniedzēju izraudzīšanos to pārziņā esošajā gaisa telpā saskaņā ar pakalpojumu sniegšanas regulas 8. panta 1. punktu.
4. Šīs regulas spēkā stāšanās dienā dalībvalstis saglabā savu lomu *ICAO* augšējo lidojumu informācijas reģionu un lidojumu informācijas reģionu ģeogrāfiskajās robežās, kurus tiem uzticējusi *ICAO*.

⁽¹⁾ OV L 96, 31.3.2004., 10. lpp.

▼ **M1***3.a pants***Elektroniska aeronavigācijas informācija**

1. Neierobežojot dalībvalstu publicēto aeronavigācijas informāciju un šai publikācijai atbilstīgā veidā, Komisija, sadarbojoties ar *Eurocontrol*, nodrošina kvalitatīvu elektronisku aeronavigācijas informāciju, kas sniegta saskaņotā veidā un datu kvalitātes un laicīguma ziņā atbilst visām attiecīgo izmantotāju prasībām.
2. Šā panta 1. punkta nozīmē Komisija:
  - a) Kopienas līmenī nodrošina tādas aeronavigācijas informācijas infrastruktūras izstrādi, kas veidota kā integrēts elektroniskas informācijas portāls ar neierobežotu pieejamību ieinteresētajām personām. Šī infrastruktūra nodrošina un dod iespēju piekļūt tādiem vajadzīgiem datu elementiem kā aeronavigācijas informācija, Gaisa satiksmes pakalpojumu ziņojumu biroja (*ARO*) informācija, meteoroloģiskā informācija un plūsmas pārvaldības informācija;
  - b) atbalsta aeronavigācijas informācijas sniegšanas modernizēšanu un saskaņošanu visplašākajā nozīmē un ciešā sadarbībā ar *Eurocontrol* un *ICAO*.
3. Komisija pieņem sīki izstrādātus šā panta īstenošanas noteikumus saskaņā ar pamatregulas 5. panta 3. punktā minēto regulatīvo procedūru.

*4. pants***Gaisa telpas izmantošanas noteikumi un gaisa telpu klasifikācija**

Komisija atbilstoši pamatregulas 5. panta 3. punktā paredzētajai procedūrai pieņem īstenošanas noteikumus, lai:

- a) pieņemtu attiecīgus gaisa telpas izmantošanas noteikumu normatīvus, kas balstās uz *ICAO* standartiem un ieteicamo praksi;
- b) saskaņotu *ICAO* gaisa telpu klasifikācijas piemērošanu ar attiecīgiem pielāgojumiem, lai panāktu drošu un efektīvu gaisa satiksmes pakalpojumu nevainojamu sniegšanu Eiropas vienotajā gaisa telpā.

*6. pants***Tīkla pārvaldība un izstrāde**

1. Gaisa satiksmes pārvaldības (*ATM*) tīkla funkcijām jānodrošina iespēja optimāli izmantot gaisa telpu un nodrošināt, ka gaisa telpas izmantotāji var izmantot vēlamās trajektorijas, vienlaikus paverot maksimālas piekļuves iespēju gaisa telpai un aeronavigācijas pakalpojumiem. Šīs tīkla funkcijas ir vērstas uz to, lai atbalsītu iniciatīvas valsts līmenī un funkcionālo gaisa telpas bloku līmenī, un to nodrošinās, ievērojot prasību nošķirt regulatīvās funkcijas no pamatfunkcijām.

2. Šā panta 1. punktā paredzēto mērķu sasniegšanai un neierobežojot dalībvalstu atbildību par iekšzemes maršrutiem un gaisa telpas struktūru, Komisija nodrošina, ka tiek veiktas šādas funkcijas:

- a) Eiropas maršrutu tīkla izveide;
- b) nepietiekamo resursu, jo īpaši radiofrekvenču, koordinācija vispārējās gaisa satiksmes izmantojamo aviācijas frekvenču diapazonā, kā arī radiolokācijas atstarotāju kodu koordinācija.

Pirmajā daļā uzskaitītās funkcijas neparedz vispārēja rakstura saistošus pasākumus vai politisku lēmumu pieņemšanu. Tajās ņem vērā priekšlikumus, kas radušies valsts līmenī vai funkcionālo gaisa telpas bloku līmenī. Šīs funkcijas koordinē ar militārajām iestādēm, ievē-

▼ M1

rojot saskaņotās procedūras attiecībā uz gaisa telpas elastīgu izmantošanu.

Komisija pēc apspriešanās ar Vienotās gaisa telpas komiteju un ievērojot 4. punktā minētos īstenošanas noteikumus, var uzticēt *Eurocontrol* vai kādai citai objektīvai un kompetentai struktūrai uzdevumus, kas vajadzīgi pirmajā daļā uzskaitīto funkciju izpildei. Šo uzdevumu izpildei jānotiek objektīvi un izmaksu ziņā efektīvā veidā, un tos veic dalībvalstu vai ieinteresēto personu vārdā. Šo uzdevumu izpildei nodrošina pienācīgu vadību, kas paredz nodalīt atbildību par sniegtajiem pakalpojumiem un par regulējumu, ņemot vērā visa *ATM* tīkla vajadzības, turklāt ar gaisa telpas izmantotāju un aeronavigācijas pakalpojumu sniedzēju pilnīgu iesaistīšanos.

3. Komisija pēc pienācīgas apspriešanās ar nozares ieinteresētajām personām var papildināt 2. punktā uzskaitīto funkciju sarakstu. Pasākumus, kas ir paredzēti, lai grozītu nebūtiskus šīs regulas elementus, to papildinot, pieņem saskaņā ar pamatregulas 5. panta 4. punktā minēto procedūru.

4. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 549/2004 5. panta 3. punktu pieņem sīki izstrādātus noteikumus šajā pantā paredzēto pasākumu īstenošanai, izņemot tos, kas minēti 6. līdz 9. punktā. Šie īstenošanas noteikumi jo īpaši attiecas uz:

- a) tādu procesu un procedūru koordinēšanu un saskaņošanu, kuru mērķis ir uzlabot aeronavigācijas frekvenču pārvaldību, cita starpā principu un kritēriju izstrādi;
- b) galveno funkciju, kuras mērķis ir laikus noteikt un piešķirt vajadzīgas frekvences Eiropas vispārējai gaisa satiksmei atvēlētajā diapazonā, lai palīdzētu nodrošināt Eiropas aviācijas tīkla izveidi un darbību;
- c) tīkla papildu funkcijām atbilstoši *ATM* ģenerālplānam;
- d) sīki izstrādātu kārtību lēmumu pieņemšanai, sadarbojoties dalībvalstīm, aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem un tīkla vadības funkcijai attiecībā uz 2. punktā minētajiem uzdevumiem;
- e) iesaistīto ieinteresēto personu apspriešanās kārtību, pieņemot lēmumus valsts un Eiropas mērogā; kā arī
- f) uzdevumu un pienākumu sadali starp tīkla vadības nodrošinātājiem un valsts frekvenču pārvaldītājiem, kas skar Starptautiskās Telekomunikāciju savienības vispārējai gaisa satiksmei atvēlēto radiofrekvenču spektru, lai panāktu, ka valsts frekvenču pārvaldītāji turpina pārvaldīt piešķirtās frekvences, kuras neietekmē tīkla darbību. Gadījumos, kad tāda ietekme pastāv, valsts frekvenču pārvaldītāji sadarbojas ar tīkla vadības nodrošinātājiem, lai optimizētu frekvenču izmantošanu.

5. Par citiem gaisa telpas plānošanas aspektiem, kas nav paredzēti 2. punktā, lemj valstu vai funkcionālo gaisa telpas bloku līmenī. Šajā plānošanas procesā ņem vērā satiksmes prasības un sarežģītību, valstu vai funkcionālo gaisa telpas bloku darbības plānus un ietver vispusīgu apspriešanos ar attiecīgajiem gaisa telpas izmantotājiem vai attiecīgajām grupām, kas vajadzības gadījumā pārstāv gaisa telpas izmantotājus un militārās iestādes.

6. Dalībvalstis *Eurocontrol* vai citai objektīvai un kompetentai struktūrai uztic gaisa satiksmes plūsmas pārvaldību, nodrošinot pienācīgus pārraudzības pasākumus.

7. Īstenošanas noteikumus gaisa satiksmes plūsmas pārvaldībai, tostarp vajadzīgos pārraudzības pasākumus, izstrādā saskaņā ar pamatregulas 5. panta 2. punktā minēto konsultēšanās procedūru un pieņem saskaņā ar pamatregulas 5. panta 3. punktā minēto regulatīvo procedūru ar mērķi optimizēt gaisa telpas izmantošanas iespējas un uzlabot gaisa satiksmes plūsmas pārvaldības procesus. Šiem noteikumiem jābūt labi pārredzamiem un efektīviem, lai nodrošinātu, ka jaudas piešķiršana ir

▼M1

elastīga un savlaicīga, ievērojot *ICAO* reģionālās aeronavigācijas plāna ieteikumus Eiropas reģionam.

8. Īstenošanas noteikumi gaisa satiksmes plūsmas pārvaldībai palīdz aeronavigācijas pakalpojumu sniedzējiem, lidostas operatoriem un gaisa telpas izmantotājiem pieņemt pareizus lēmumus, un tie aptver šādas jomas:

- a) lidojumu plānošana;
- b) pieejamās gaisa telpas jaudas izmantošana visos lidojuma posmos, ieskaitot laika nišu piešķiršanu; un
- c) vispārējās gaisa satiksmes maršrutu izmantošana, tostarp:
  - vienotas maršrutu un satiksmes izvietojuma publikācijas izveidošana,
  - vispārējās gaisa satiksmes novirzīšana no noslogotiem apgabaliem un
  - prioritātes noteikšana vispārējās gaisa satiksmes piekļuvei gaisa telpai, jo īpaši noslogotības un krīzes laikā.

9. Izstrādājot un pielāgojot īstenošanas noteikumus, Komisija, vajadzības gadījumā un neierobežojot drošību, ņem vērā lidojumu plānu un lidostu laika nišu saskaņību un saskaņību ar blakus reģioniem, ja tas nepieciešams.

▼B

III NODAĻA

VIENOTĀS EIROPAS GAISA TELPAS IZMANTOŠANAS ELASTĪGUMS

7. pants

Gaisa telpas izmantošanas elastīgums

1. Ņemot vērā dalībvalstu pārziņā esošo militāro jautājumu organizāciju, vienotajā Eiropas gaisa telpā tām jānodrošina gaisa telpas elastīgas izmantošanas principa vienveidīga piemērošana *ICAO* noteiktajā un *Eurocontrol* izstrādātajā kārtībā, lai, īstenojot kopējo transporta politiku, uzlabotu gaisa telpas pārvaldību un gaisa satiksmes vadību.

2. Dalībvalstis katru gadu Komisijai sniedz ziņojumu par to, kā tās, īstenojot kopējo transporta politiku, savā pārziņā esošajā gaisa telpā īsteno gaisa telpas elastīgas izmantošanas principus.

3. Gadījumos, kad pēc dalībvalstu ziņojumu iesniegšanas kļūst nepieciešams noteikt un saskaņot vienotās Eiropas gaisa telpas elastīgas izmantošanas principus, pamatregulas 8. pantā noteiktajā kārtībā saskaņā ar kopējo transporta politiku jāpieņem attiecīgi īstenošanas noteikumi.

8. pants

Pagaidu atlikšana

1. Gadījumos, kad 7. panta ievērošana rada ievērojamas gaisa telpas izmantošanas grūtības, dalībvalstis tā piemērošanu var uz laiku atlikt, ja tās nekavējoties par to informē Komisiju un pārējās dalībvalstis.

2. Pēc pagaidu atlikšanas ieviešanas pamatregulas 8. pantā noteiktajā kārtībā jāizdara to noteikumu izmaiņas, kas pieņemti saskaņā ar 7. panta 3. punktu, attiecībā uz gaisa telpu, kas ir attiecīgās dalībvalsts vai dalībvalstu pārziņā.

▼ M1▼ B

IV NODAĻA
NOBEIGUMA NOTEIKUMI

10. pants

Pārskatīšana

Pamatregulas 12. panta 2. punktā minētā periodiskā pārskata sakarā Komisija precizē paredzēto pētījumu par nosacījumiem, ar kādiem 3., 5. un 6. pantā minētos principus turpmāk var attiecināt arī uz apakšējās gaisa telpas izmantošanu.

Pamatojoties uz pētījumā izdarītajiem secinājumiem un ņemot vērā sasniegto, Komisija vēlākais līdz 2006. gada 31. decembrim iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, kuram, ja vajadzīgs, pievieno priekšlikumu par šo principu piemērošanas attiecināšanu arī uz apakšējo gaisa telpu, vai paredz kādus citus pasākumus. Ja tos paredz attiecināt arī uz apakšējo gaisa telpu, attiecīgos lēmumus būtu vēlams pieņemt līdz 2009. gada 31. decembrim.

11. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.